

Karin Borello foran den @gdommen på hjørnet, hvor Roskilde Kontantforretning i sin storhedstid beskæftigede over 70 mennesker.

På sporet af Korsbæk:

Far ville ikke have jeg fik butikken

Karin Borello fortæller om Karl Waneck, manden bag Roskilde Kontantforretning - og et af forbillederne for Mads Skjern

Af Torben Kristensen
Foto: Erling J. Pedersen

-Jeg ville gerne have arbejdet i RK, for jeg holdt meget af forretningen. Men min far ville ikke have det og ønskede, at jeg tog en anden uddannelse.

Sådan fortæller Karin Borello, yngste datter af Karl Waneck, der gennem en menneskealder opbyggede Roskilde Kontantforretning, så den blev byens største butik for dametøj og tekstiler.

Lige som Mads Andersen Skjern kom han også til byen fra Jylland omkring 1930 og fik stor succes. På den måde

har han været et af forbillederne for Lise Nørgaards figur i Matador.

-Jeg kom i forretningen helt fra jeg var lille pige og vidste, hvad der lå i hver eneste skuffe eller hjørne, beretter Karin Borello. Det var et dejligt sted at være, så jeg folte mig absolut hjemme.

- Alle slags kunder kom i 'Kontanten', lige fra de såkaldt 'fine fruer' og til mere almindelige-køber.

- Når de unge piger fra de store gårde omkring Roskilde skulle konfirmeres, så kom de også ind til forretningen og blev udstyret med alt det, der

hørte sig til i sådan en anledning. Det samme gælder også mange by-familier.

Gode kolleger

Da hun blev lidt større arbejdede hun også i butikken i sine ferier, men faderen syntes, hun skulle noget andet, så hun tog i stedet eksamen som tandlæge.

- Først mange år senere fik jeg opfyldt min gamle pigedrom om at arbejde her.

- I gamle dage var der selvfølgelig konkurrence mellem tøj-forretningerne, f.eks. med Müller i Skomagergade.

- Men der var også en forn for kollegialitet, og man opførte sig absolut ordentligt overfor hinanden, husker Karin Borello, fra sin barndom i 1950'erne, hvor familien boede i et stort hus på Frederiksborgvej nr. 27, overfor det nu nedrevne traktørsted Trægården.

Bag i varevognen

Hun kommer også til at tænke på familiens første bil en stor amerikansk varevogn af mærket Studebaker, som der ikke var mange af dengang.

- Den blev brugt til at transportere tøj i. Men om søndagen kørte familien på tur og

fik kaffe på en kro. Så legede vi børn omme bag, mens far og morsad foran.

Til jul udvidede RK sortimentet med legetøj, og så kørte forældrene helt til Horsens for at hente varerne hos noget familie, der havde forretning der.

- Legetøjet lå så i kælderen hjemme på Frederiksborgvej, og der prøvede jeg meget af det sammen med min storebror, husker Karin Borello.

- Måske var der lidt rod i kasserne, når det så blev solgt som julegaver, men det gik da. Efter jul blev det overskyendte legetøj givet til børnehjem og andre steder, hvor de godt kunne bruge det.

Huset sættes i stand

Efter den endelige lukning af RK ejer Karin Borello fortsat det store ejendomskompleks med mere end 2000 kvadratmeter, som hendes far samlede og opbyggede.

Hun har netop moderniseret bygningen og sat nye vinduer i, så Roskilde Avis kunne flytte til 1. sal i hjørnehuset.

En ny tøjforretning, Uno, er flyttet ind i sidehuset, som dermed bruges til sit gamle formål.

Familien boede i dette herskabelige hus på Frederiksborgvej.

Den succesfulde manufakturhandler Waneck var ligesom Mads Skjern indvandret fra Jylland. (Foto: Rolf Konow/DR)

TIDSLINJE

- Karl Waneck blev født i Wien i kejser Franz-Josephs tid.
- Efter nederlaget i 1. verdenskrig blev kejserriget Østrig-Ungarn sønderlemmet, og mange børn led nød, så de kom bl.a. til Danmark, hvor familier tog imod dem.
- Waneck og hans bror kom til en familie i Randers.
- Han blev udlært dekoratør og arbejdede en kort overgang i det daværende stormagasin Messen i København.
- I starten af 1930'erne kom Waneck til Roskilde og fik arbejde i Roskilde Kontantforretning, som lå samme sted på hjørnet af Algade og Allehelgensgade, men var dengang en forholdsvis lille forretning, ejet af Carl Andersen, som imidlertid døde af lungebetændelse.
- Karl Waneck overtager ledelsen som forretningsfører og køber efterhånden en større og større del af forretningen af enken fru Andersen. Det fortsætter som en glidende overtagelse helt frem til 1956, hvor han har været i forretningen gennem 25 år.
- Roskilde Kontantforretning ekspanderer kraftigt gennem årene. I 1954 indrettes således også butik på 1. sal i hjørnejendommen Algade-Allehelgensgade, og en høj trappe fører op til denne del af forretningen, der blev frekventeret af 'byens førende fruer', som det hed dengang.
- Da RK når sit højdepunkt i 1960'erne, er der ansat over 70 mennesker. Butik, systuer, kontorer osv. breder sig i hele hjørnehuset, i alle 4 etager i sidehuset ud til Allehelgensgade, samt i det andet baghus, der ligger op ad Nordeas nuværende bygning.
- En tid spiller den ældste svigersøn, Gillesberg en hovedrolle, i RK.
- I 1979 er det dog den anden svigersøn, Ness Borello, gift med den yngste datter Karin, der køber forretningen. To år efter dør Karl Waneck.
- Ægteparret Borello driver herefter RK i en årrække.
- På et tidspunkt flytter Roskilde Mediecenter ind på alle de fire etager i Allehelgensgade, og senere overtager Matas stueetagen i hjørnehuset.
- I 2011 rykker Roskilde Avis ind på 1. sal i det gamle RK, hvor der en gang var kjoleforretning